

Školní preventivní strategie 2024–2028

Zpracovala: Mgr. Monika Mechúrová, školní metodik prevence

Motto:

„Výchova by měla být taková, aby to, co je nabízeno, bylo přijímáno jako cenný dar, ne jako povinnost.“

Albert Einstein

1 Charakteristika školy

Základní škola a Mateřská škola Borovského je plně organizovaná škola situovaná v příjemném prostředí v Karviné-Ráji na rozhraní sídlištní výstavby, rodinných domků, v blízkosti polí a lesoparku. Je však lehce dostupná ze všech částí města městskou hromadnou dopravou.

Vnitřní prostory školy příjemně překvapí svou architekturou, která se vyznačuje vzdušností, prostorností a prosvětlením. Chodby jsou vyzdobeny pracemi žáků a bohatou vnitřní zelení.

Škola se ve své práci zaměřuje na rozšířenou výuku jazyků, vyučování informačních technologií, řídí se zásadami pro Zdravou školu, je držitelkou titulu Škola udržitelného rozvoje a akreditace k výuce cizinců.

Vybavenost naší školy:

- 22 kmenových tříd (13 tříd na 1. stupni – 1 třída vybavena tablety, 9 tříd na 2. stupni)
- odborné učebny:
 - 5 jazykových učeben
 - 2 počítačové učebny; multimediální učebny zeměpisu/dějepis, přírodopisu, fyziky/chemie,
 - 2 tělocvičny, 2 hřiště s umělým povrchem,
 - výtvarná dílna s keramickou pecí,
 - cvičná kuchyňka,
 - hudebna,
 - 2 dílny na pracovní činnosti,
- atria pro letní výuku a relaxaci,
- školní půjčovna knih,
- 5 oddělení školní družiny se společenskou místností v budově školy,
- třídy prvních ročníků umístěny samostatně v pavilonu školní družiny,
- školní kuchyně s prostornou jídelnou umožňuje žákům výběr ze dvou jídel a nabízí možnost dopoledních svačin.

Žáci přicházejí z rodin s různými sociálními poměry. Přinášejí si vzorce chování, které lze ve škole ovlivnit, zásadním změnám v chování žáka může však dojít jen ve spolupráci s rodiči. Jedním z úkolů nejen třídních učitelů je prohloubit důvěru rodičů v učitele a ve školu.

Školní preventivní strategie je postavena také na zjištění odborníků, že k patologickému chování tíhnou děti z deformovaného rodinného prostředí a děti s nepřiměřenými volnočasovými aktivitami. Dalším úkolem učitelů je tedy sledovat rodinnou atmosféru, ve které děti vyrůstají, a také nabídnout žákům různorodé zájmové útvary. Jako nástroje pro zjišťování situace a potřeb naší školy slouží práce s třídními kolektivy, pozorování, srovnávání projevů chování žáků.

Je důležité, aby se na realizaci strategie podíleli všichni účastníci společně, dlouhodobě a hlavně systematicky. Účastníky jsou zde míněni výchovní pracovníci, rodiče a samozřejmě vedení školy. Realizace programu je také opřena o spolupráci s institucemi a odborníky (pedagogicko-psychologická poradna, oblastní metodik prevence, školní speciální pedagog, centra primární prevence, Policie ČR, lékaři, Informační a poradenské středisko Úřadu práce, ...).

2 Popis aktuálního stavu

V hodinách občanské výchovy, třídnických hodinách jsou prováděna šetření (diskuse, možnost anonymního písemného vyjádření) zaměřující se na výskyt a závažnost výskytu projevů rizikového chování. Pravidelně jsou tyto informace vyhodnocovány s cílem včasného zachycení a intervenční činnosti. Za posledních pět let bylo nejčastěji řešeno skryté záškoláctví, vapování a drobné projevy agresivního chování.

3 Cíl strategie

- cílená podpora zdravého životního stylu,
- rozvoj pozitivního klimatu školy a tříd,
- zvyšování odolnosti vůči rizikovým projevům chování,
- snížení výskytu rizikových projevů chování,
- podpora kompetencí a vzdělávání pedagogů v oblasti prevence,
- rozvoj spolupráce s rodiči žáků, nabídka přednášek pro rodiče,
- včasná intervence v případech výskytu rizikových projevů chování.

Cílů budeme dosahovat pomocí interaktivních, prožitkových i sebezkušenostních programů, z forem využijeme především besedy, adaptační pobyty pro žáky 6. tříd, návazné programy pro třídní kolektivy v dalších ročnících.

4 Okruhy prevence

- **Kyberšikana** – besedy pro žáky, zařazení do výuky informatiky,
- **Záškoláctví** – důslednost při omlouvání absence, upozornění rodičů na třídních schůzkách, důslednost pedagogů při řešení absence, uzavírání klasifikace,
- **Rasismus, xenofobie** – zařazení do výuky občanské výchovy,
- **Vandalismus** – besedy ve výuce občanské výchovy, důslednost ve výchovně vzdělávacím procesu školy,
- **Kriminalita, delikvence** – besedy s odborníky, ve výuce občanské výchovy, důslednost ve výchovně vzdělávacím procesu školy,
- **Drogové závislosti** – besedy ve výuce, informování pedagogů, rodičů,

- **Sex, HIV** – besedy s odborníky, ve výuce občanské výchovy, přírodopisu,
- **Náboženský extremismus** – besedy ve výuce občanské výchovy,
- **Netolismus** – besedy s odborníky, ve výuce občanské výchovy, informatiky, českého jazyka, proškolení pedagogů, přednáška pro rodiče,
- **Gambling** – besedy v hodinách občanské výchovy,
- **Domácí násilí, týrání a zneužívání dětí** – besedy v hodinách občanské výchovy,
- **Ohrožování mravní výchovy mládeže** – besedy v hodinách občanské výchovy, proškolení pedagogů,
- **Poruchy příjmu potravy** – výuka občanské výchovy,
- **Rizikové sporty, rizikové chování v dopravě** – besedy ve výuce.

5 Personální zajištění

- ředitel školy: Mgr. Libor Stáňa
- zástupce ředitele: Mgr. Norbert Barczok
- školní metodička prevence: Mgr. Monika Mechúrová
- výchovná poradkyně: Mgr. Barbora Jedličková-Bičejová
- školní speciální pedagog: Mgr. Petra Franková
- členové školního poradenského pracoviště: školní metodička prevence, výchovná poradkyně, školní speciální pedagog

5.1 Úkoly jednotlivých osob

Ředitel školy

- sleduje efektivitu prevence sociálně patologických jevů,
- sleduje problémy v kontextu celé školy a dělá personální a organizační opatření ke zlepšení vzájemného soužití ve škole,
- svolává v případě potřeby výchovnou komisi za účasti rodičů, pedagogů.

Školní metodik prevence

- vytváří minimální preventivní program, podílí se na jeho realizaci,
- poskytuje žákům, jejich zákonným zástupcům a učitelům informace z oblasti prevence sociálně-patologických jevů, nabízí zájemcům odborné a metodické materiály,
- navrhuje opatření k odhalování rizik spojených s výskytem záměrného ubližování, agresivity a závislostí, mapuje projevy sociálně-patologického chování mezi žáky a navrhuje jejich řešení,
- spolupracuje s institucemi a organizacemi v oblasti primární prevence,
- dokumentuje průběh preventivní práce školy,
- hodnotí realizaci minimálního preventivního programu.

Výchovný poradce

- podává žákům a jejich rodičům informace oblasti z volby povolání, zpracovává přihlášky ke studiu na SŠ,
- navrhuje opatření, řediteli školy svolání výchovné komise,

- jedná se sociálním odborem, konzultuje problémy s odbornými pracovišti – SPC, PPP,
- zajišťuje besedy v rámci volby povolání.

Školní speciální pedagog

- koordinuje práci s žáky se specifickými poruchami učení a chování,
- ve spolupráci s pedagogicko-psychologickou poradnou zajišťuje reedukaci integrovaných žáků,
- provádí samostatnou poradenskou, diagnostickou a terapeutickou činnost, která není přímou součástí vzdělávací činnosti školy, služeb speciálního pedagoga mohou využít děti, jejich zákonní zástupci i učitelé,
- provádí diagnostiku při výukových a výchovných problémech žáků,
- poskytuje poradenskou pomoc pedagogům při řešení problémů žáků,
- systematicky pečuje o děti s neprospěchem, prevence školní neúspěšnosti,
- věnuje pozornost řešení sociálních konfliktů,
- podílí se na vytváření strategie a programů zaměřených na podporu rozvoje osobnosti žáků, provádí krizovou intervenci a zpracování krize pro žáky, pedagogické pracovníky a zákonné zástupce, podporuje spolupráci třídy a třídního učitele,
- uskutečňuje konzultace se zákonnými zástupci při výukových a výchovných problémech dětí,
- koordinuje poradenské služby poskytované ve škole (výchovný poradce, školní metodik prevence, třídní učitelé),
- koordinuje poradenské služby mimo školu a spolupracuje se školskými poradenskými zařízeními, zdravotnickými a dalšími institucemi.

Pedagogové

- věnují se v rámci výuky rozvoji kompetencí žáků v oblasti sociálních dovedností,
- učí podle principů a metod v rámci koncepce školy,
- provádějí průběžnou diagnostiku žáků a třídy,
- na pedagogických radách vzájemně hodnotí uplynulé období, konzultují případné problémy, navrhuje opatření,
- třídní učitel je v kontaktu s rodiči žáků své třídy prostřednictvím třídních schůzek, osobních setkání a dalších možností komunikace,
- informují školního speciálního pedagoga, výchovného poradce, školního metodika prevence o případech výskytu agresivního chování ve třídě, signálů o potížích žáka (osobnostní, rodinné, vztahové), náhlém i trvalém neúspěchu v učení, obtížné komunikaci, konfliktu s rodiči porušování pravidel soužití ve škole žákem, krádežích ve třídách.

6 Financování prevence

Z velké části se na financování podílí škola, Magistrát města Karviné (besedy, materiální zajištění).

7 Sociální síť spolupracujících organizací

Linka bezpečí

Tel.: 116 111 (celá ČR)

Chat (denně 9:00 - 13:00, 15:00 – 19:00, www.linkabezpeci.cz)

E-mail: pomoc@linkabezpeci.cz (odpověď do 3 pracovních dnů)

Krizová telefonní linka k šikaně pro učitele, žáky a jejich rodiče (8:00 – 18:00)

Tel.: 286 881 059, 774 089 181

Pedagogicko-psychologická poradna Karviná

Tel.: 597 582 370

E-mail: poradna@pppkarvina.cz

Centrum psychologické pomoci Karviná (CEPP)

Tel.: 777 499 648

E-mail: karvina@cepp.cz

ELPIS (Poradna pro oběti trestných činů a pro týrané ženy)

Karviná 596 323 032, elpis.ka@slezskadiakonie.cz

Ostrava 596 315 935, elpis.os@slezskadiakonie.cz

Bílý kruh bezpečí (pomoc obětem trestné činnosti a domácího násilí)

Tel.: 116 006 (celá ČR)

Ostrava 731 306 411, 732 577 520

E-mail: bkb.ostrava@bkb.cz

Policie ČR

Tel.: 158

Policie ČR Karviná

Tel.: 974 734 651

Školní speciální pedagog Mgr. Petra Franková

Tel.: 603 703 352

E-mail: frapecko@seznam.cz

Centrum primární prevence Ostrava

Tel.: 596 638 807, 602 650 042

E-mail: cpp@renarkon.cz

Kontaktní a poradenské centrum pro osoby ohrožené závislostmi, Havířov Tel.: 596 884 854, 602 715 805

E-mail: cdp@ssmh.cz

Poradna AIDS

Tel.: 800 800 980, 224 810 702

Krizové centrum Ostrava
Tel.: 596 110 882
E-mail: krizovecentrum@kriceos.cz

8 Hodnocení

V roce 2028 proběhne vyhodnocení ŠPS na 2024–2028. Bude analyzován výskyt řešených sociálně patologických jevů na škole na základě každoročního závěrečného hodnocení Metodického preventivního programu. Hodnocení provede školní preventivní tým s vedením školy. Na základě hodnocení budou doporučeny metody, formy práce, besedy, opatření, která se následně promítnou ve zpracování nové školní preventivní strategie.

9 Legislativní východiska

Zákon. č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (Školský zákon) a jeho novelizace č. 267/2025 Sb.

Novelizace zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, provedená zákonem č. 401/2012 Sb. – o provedení některých ustanovení zákona o sociálně-právní ochraně dětí.

Zákon č. 59/2023 Sb., kterým se mění zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek, ve znění pozdějších předpisů.

Vyhláška č. 458/2005 Sb., o organizaci výchovně vzdělávací péče ve střediscích výchovné péče.

Vyhláška č. 438/2006 Sb., o výkonu ústavní výchovy a ochranné výchovy ve školských zařízeních.

Zákon 110/1997/Sb., o potravinách a tabákových výrobcích.

Občanský zákoník č. 89/2012 Sb. o rodinném právu a jeho pozdější úpravy.

Vyhláška č. 72/2005 Sb. o poskytování poradenských služeb ve školách a školských zařízeních ve znění pozdějších předpisů, konkrétně vyhlášky č. 46/2025 Sb.

Vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných, ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška 256/2012 Sb. o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, ve znění vyhlášky č. 454/2006 Sb.

Zákon 106/2011 Sb. o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon 135/2006 Sb. o ochraně před domácím násilím.

Zákon č. 40/2009 Sb. trestní zákon.

Zákon č. 218/2003 Sb. o odpovědnosti za protiprávní činy a soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů (zákon o soudnictví ve věcech mládeže) a jeho novelizace č. 165/2024 Sb.

Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních MŠMT ČR, č.j.: 21 291/2010-28

Metodický pokyn MŠMT k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č.j. MSMT-21149/2016)

Metodický pokyn MŠMT k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance (č. j. 14 423/1999-22)

Metodický pokyn k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví č. j. 10194/2002-14

Metodický pokyn k zajištění a bezpečnosti ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných MŠMT, č.j. 37 014/2005-25

Metodické doporučení k bezpečnosti žáků a studentů ve školách a školských zařízeních: Minimální standard bezpečnosti, č.j.: 1981/5015-1

Metodické doporučení pro práci s Individuálním výchovným programem v rámci řešení rizikového chování žáků, č.j. MSMT-43301/2013

Metodické doporučení ke zřízení funkce asistenta pedagoga, č.j.: MSMST-7502/2015

Spolupráce předškolních zařízení, škol a školních zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané, č.j.: 25884/2003-24

Využití právních opatření při řešení problémového chování žáků na školách, MŠMT, únor 2014

Pravidla pro rodiče a děti k bezpečnějšímu užívání internetu, č.j.:11 691/2004-24

V Karviné 3. ledna 2024